

UITKOMSTEN VRAGENLIJST KERKENVISIE WEST BETUWE

“Samen voor onze kerken in West Betuwe”

Een impressie van de kerkgebouwen in gemeente West Betuwe. Foto's komen uit eigen archief van gemeente West Betuwe.

Van links naar rechts, van boven naar beneden: Hervormde Kerk Acquoy, Gereformeerde Kerk Asperen, Protestantse Kerk Deil,, Rooms-Katholieke kerk Geldermalsen, Hervormde Kerk Haaften, Gereformeerde Kerk Herwijnen, Hervormde Kerk Meteren, Hervormde kerk Neerijnen, Hervormde Kerk Rumpt, Hersteld hervormde Kerk Spijk, Thaborkerk Vuren en Gereformeerde Kerk Waardenburg.

Introductie

Alle kerkeigenaren in gemeente West Betuwe hebben in november een vragenlijst per e-mail en/of post ontvangen. Deze vragenlijst is de start om gezamenlijk tot een kerkenvisie voor gemeente West Betuwe te komen.

In deze rapportage staan de uitkomsten van de vragenlijst. De vragenlijst is voor 34 kerkgebouwen binnen de gemeentegrenzen van West Betuwe ingevuld. Dit zijn zowel kerkgebouwen in eigendom van kerkgenootschappen als kerkgebouwen in eigendom van particulieren (verkochte kerkgebouwen).

Leeswijzer

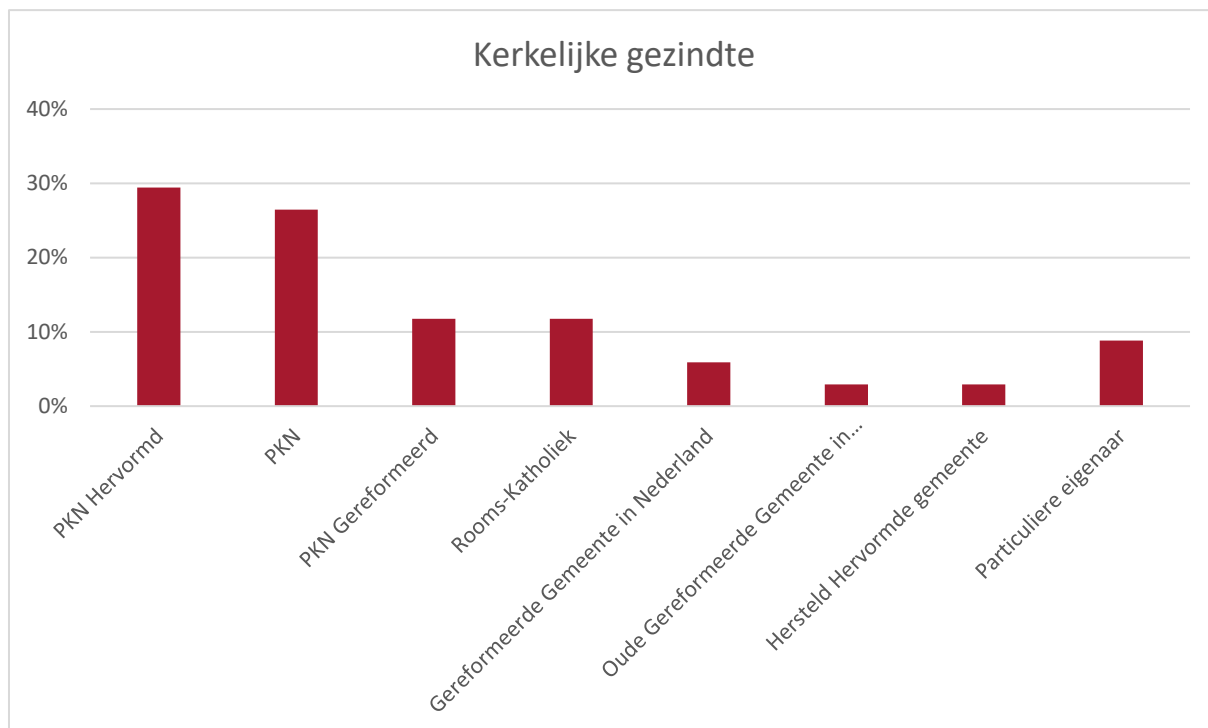
Deze rapportage bestaat uit drie hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk staan de algemene uitkomsten van de vragenlijst. Deze vragen hebben alle kerkeigenaren gekregen. In het tweede hoofdstuk staan de uitkomsten van de vragen die specifiek gesteld zijn aan de kerkgenootschappen. Het derde hoofdstuk bevat de uitkomsten van de vragen die specifiek gesteld zijn aan de particuliere kerkeigenaren.

Vragen?

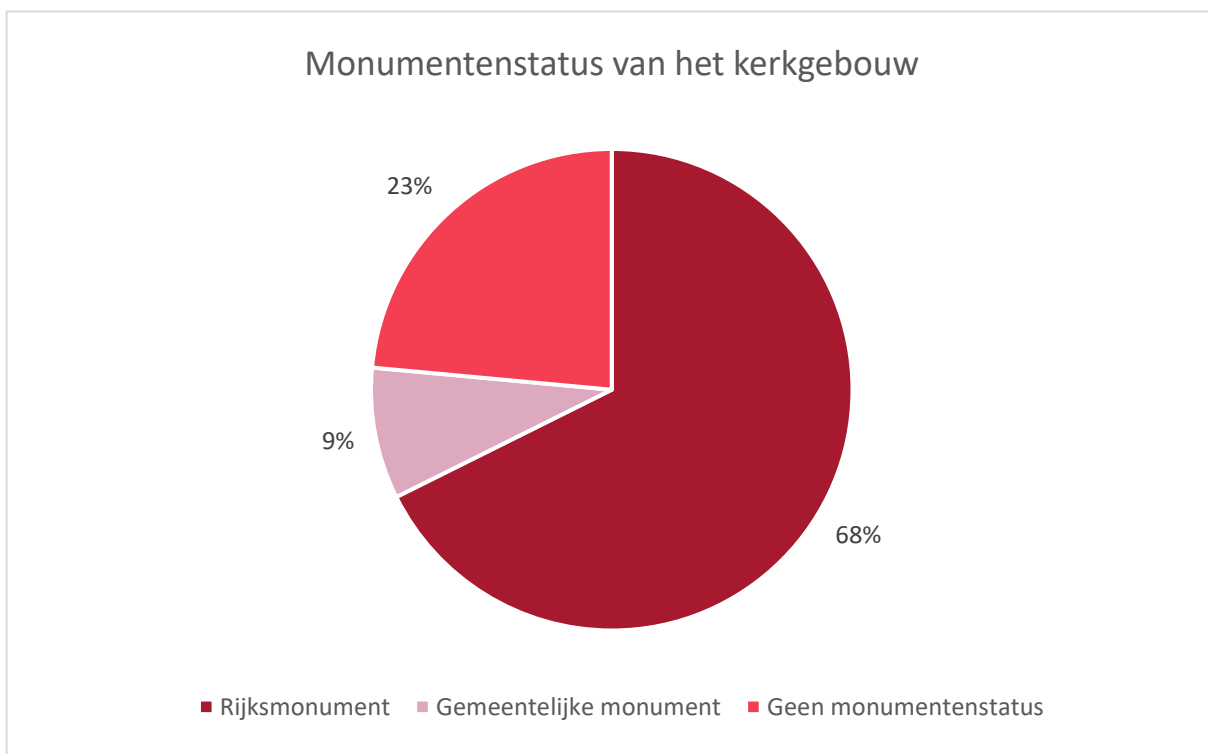
Heeft u naar aanleiding van deze rapportage een vraag en/of opmerking? Dan mag u deze stellen aan Maartje van Reijmersdal. Zij is bereikbaar per e-mail op maartje.van.reijmersdal@westbetuwe.nl of per telefoon op 06 - 2573 1949.

HOOFDSTUK 1: Algemene uitkomsten (N=34)

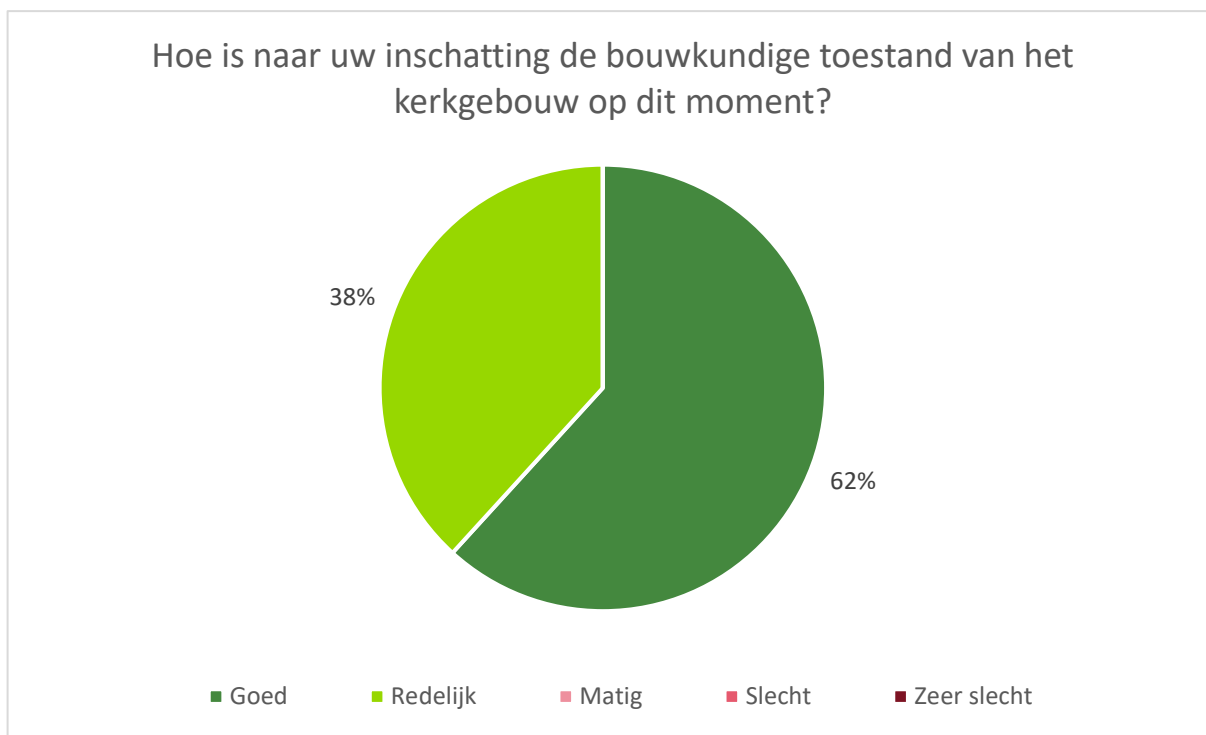
1. Kerkelijke gezindte/eigenaar van het kerkgebouw

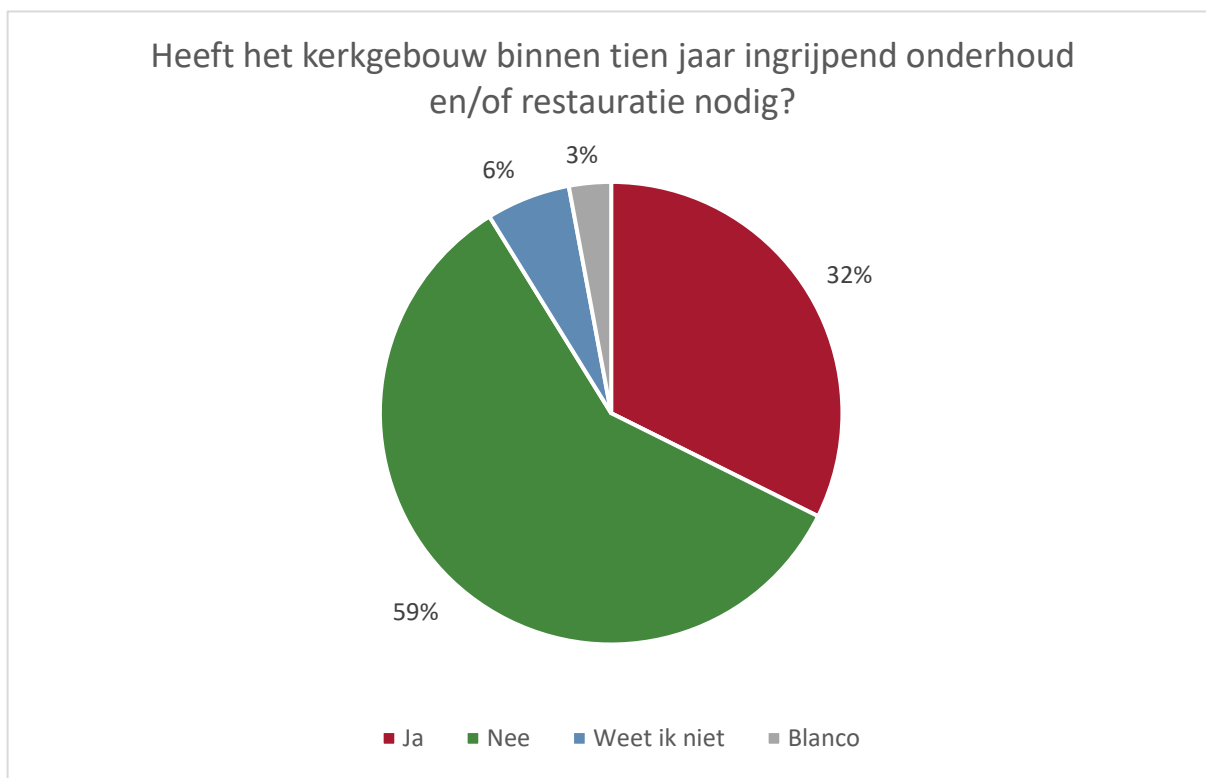
2. Monumentenstatus van het kerkgebouw

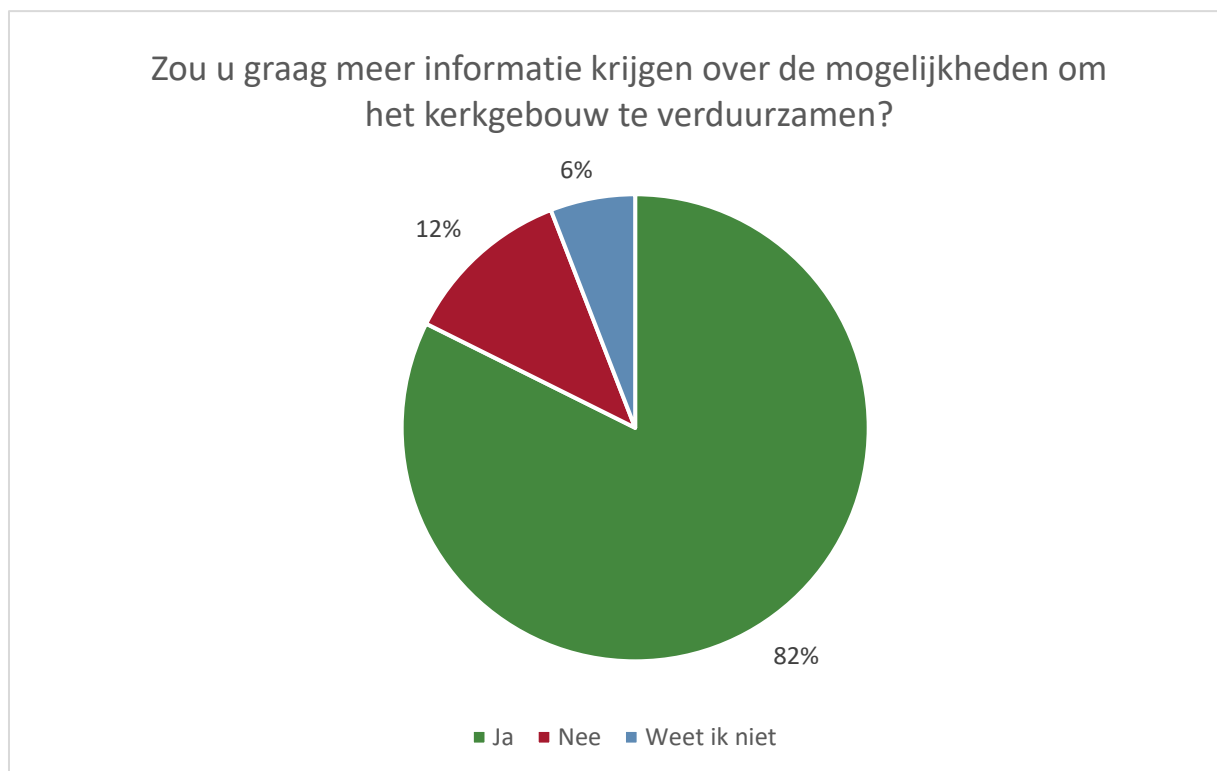
3. Bouwkundige toestand – Hoe is naar uw inschatting de bouwkundige toestand van het kerkgebouw op dit moment?

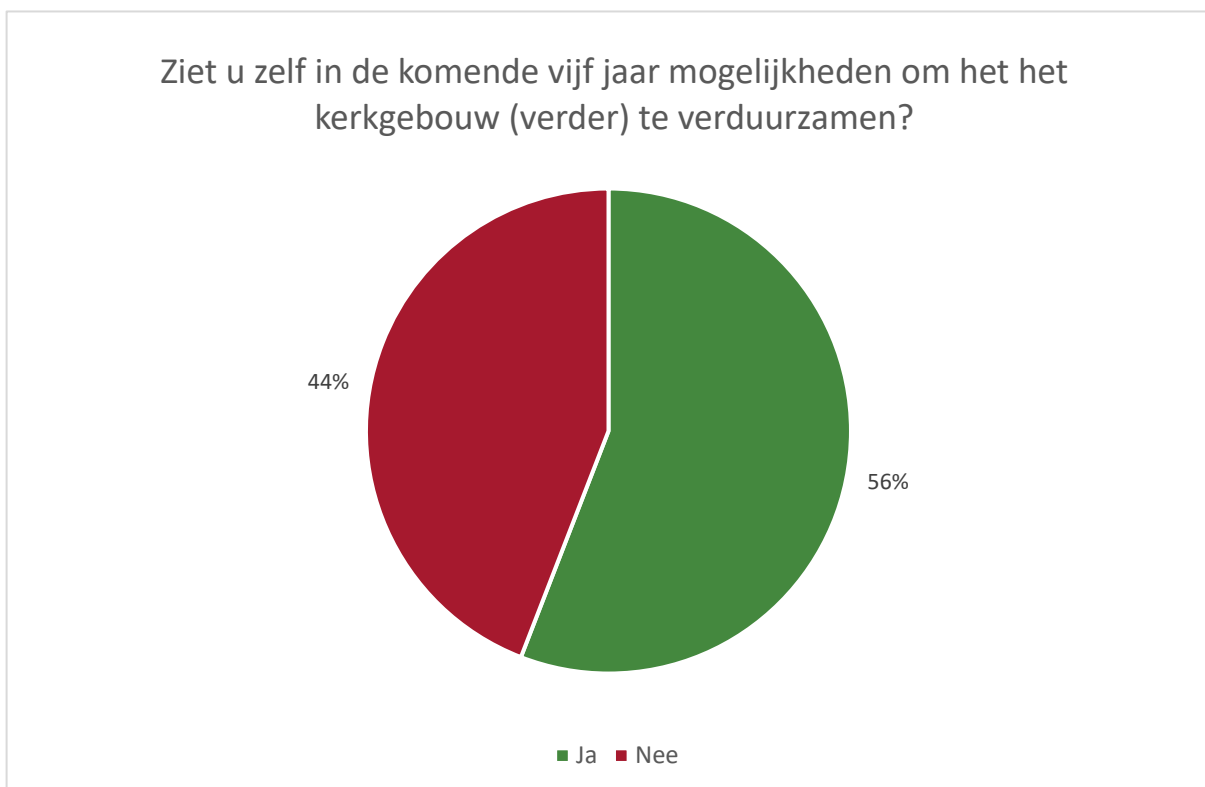
4. Bouwkundige conditie – Heeft het kerkgebouw binnen tien jaar ingrijpend onderhoud en/of restauratie nodig?

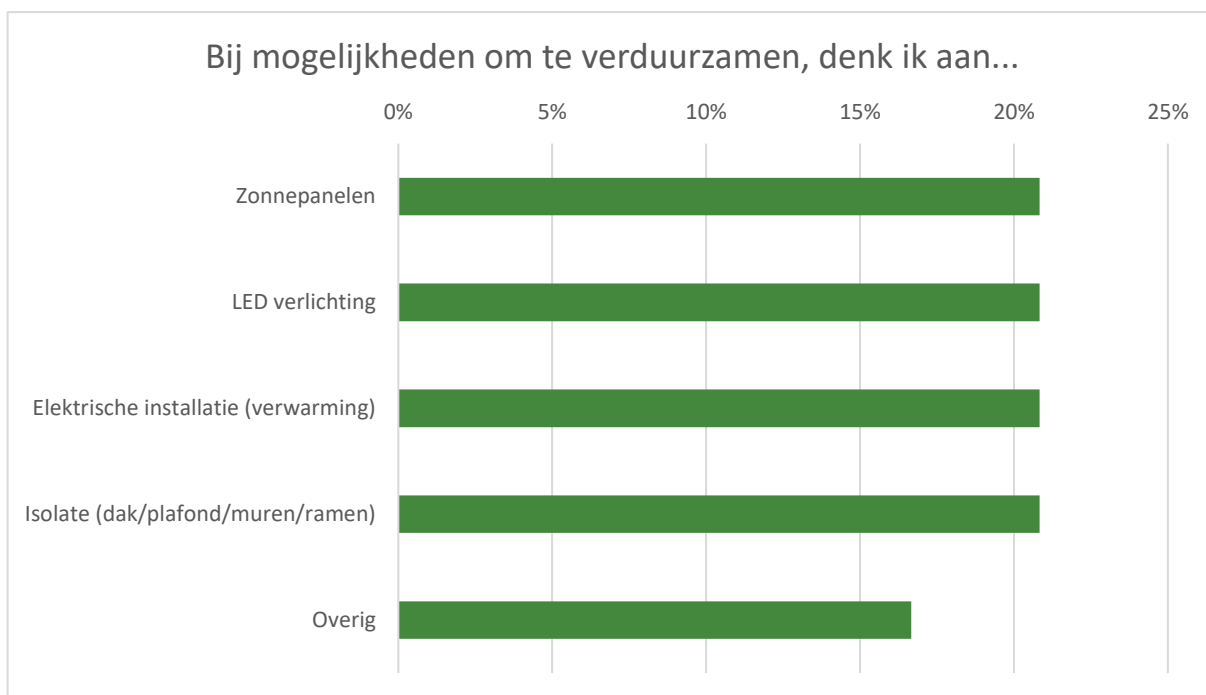
5. Verduurzaming – Zou u graag meer informatie krijgen over de mogelijkheden om het kerkgebouw te verduurzamen?

6. Verduurzaming – Ziet u zelf in de komende vijf jaar mogelijkheden om het kerkgebouw (verder) te verduurzamen?

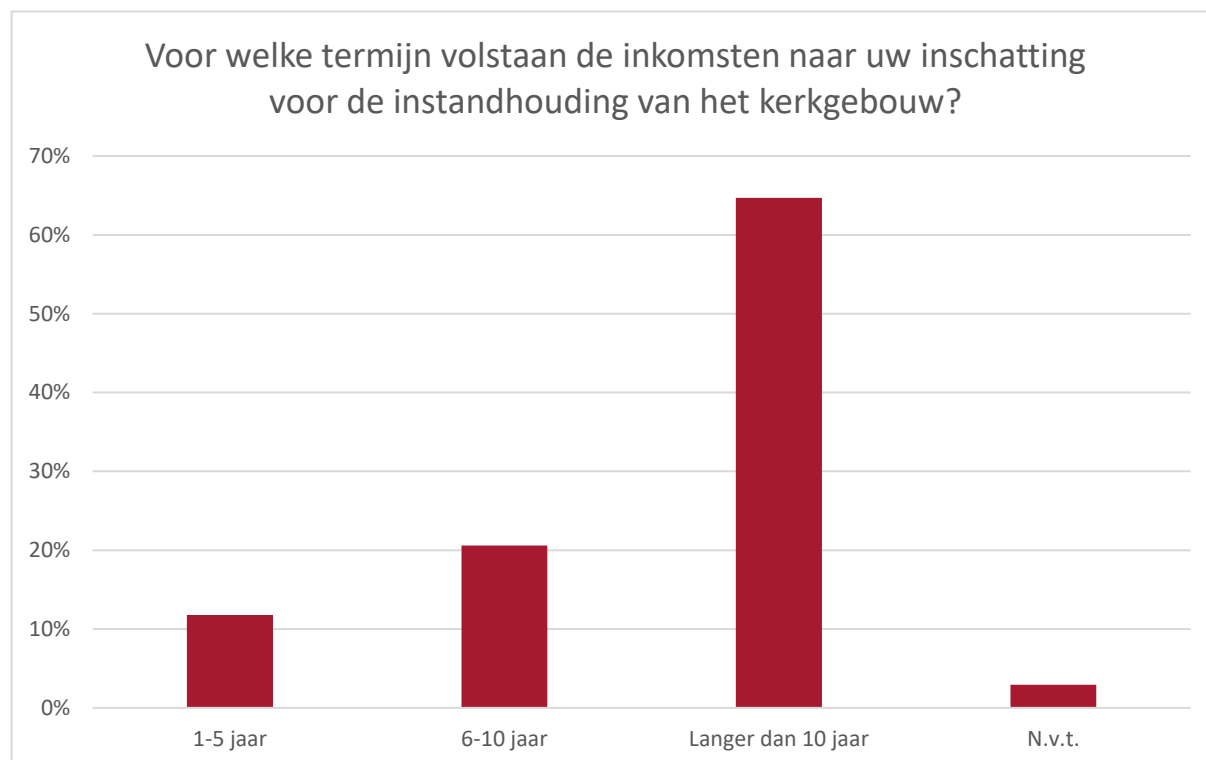

7. Verduurzaming – Bij mogelijkheden om te verduurzamen, denk ik aan...

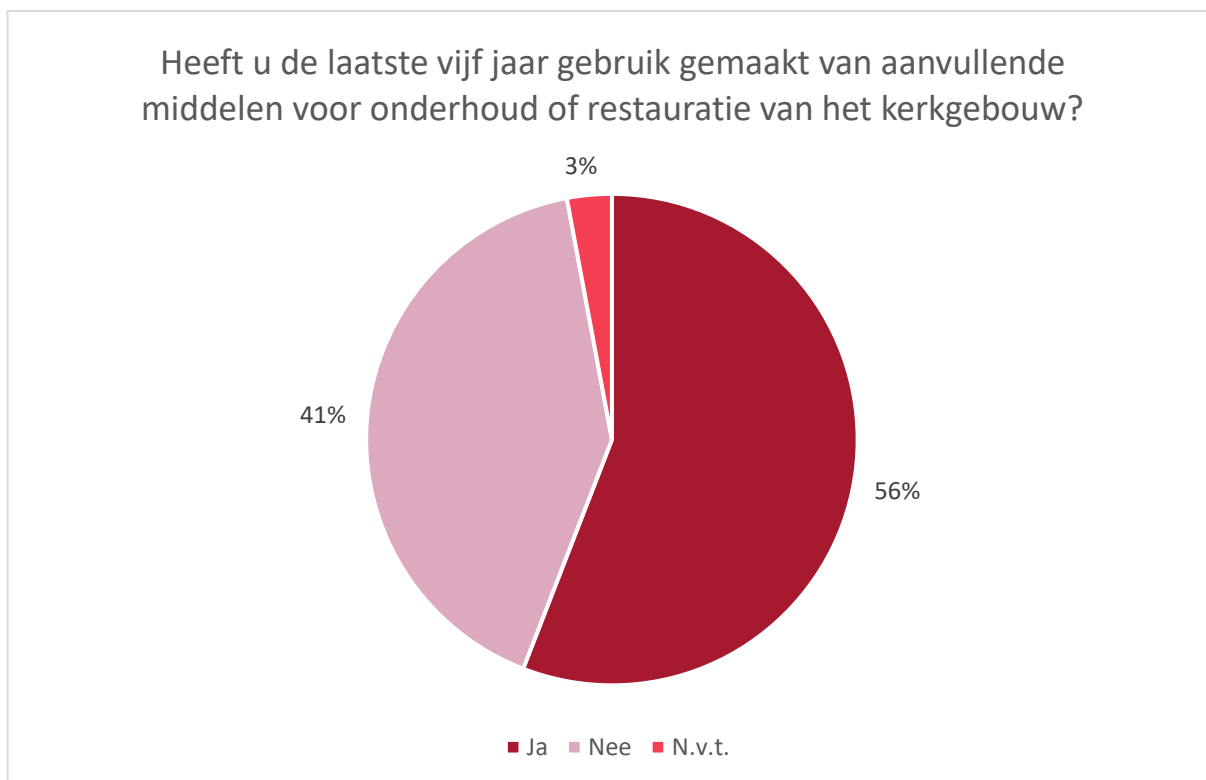

*Overig: Opvang en gebruik regenwater (1x), driedubbelglas (1x) en plafondwaaiers voor warmte verspreiding (2x)

8. Financieel draagvlak – Voor welke termijn volstaan de inkomsten naar uw inschatting voor de instandhouding van het kerkgebouw?

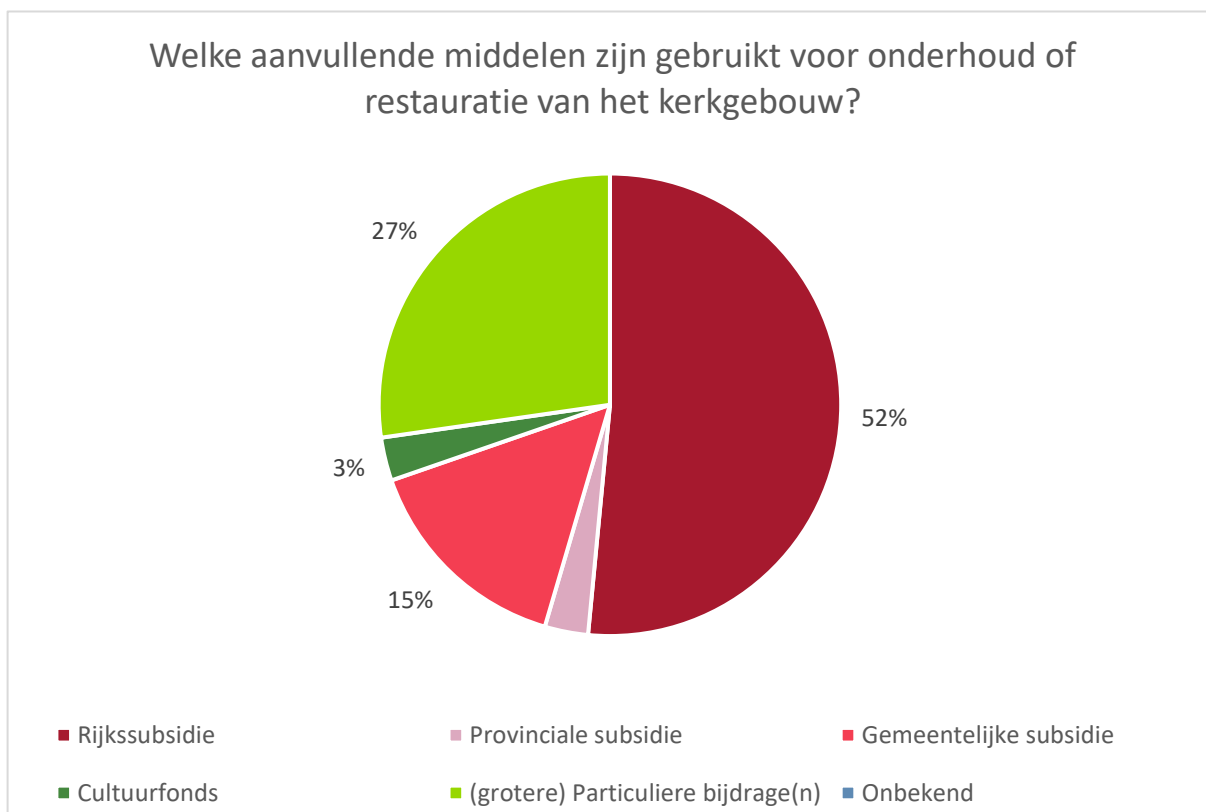

9. Financieel draagvlak – Heeft u de laatste vijf jaar gebruik gemaakt van aanvullende middelen voor onderhoud en/of restauratie van het kerkgebouw?

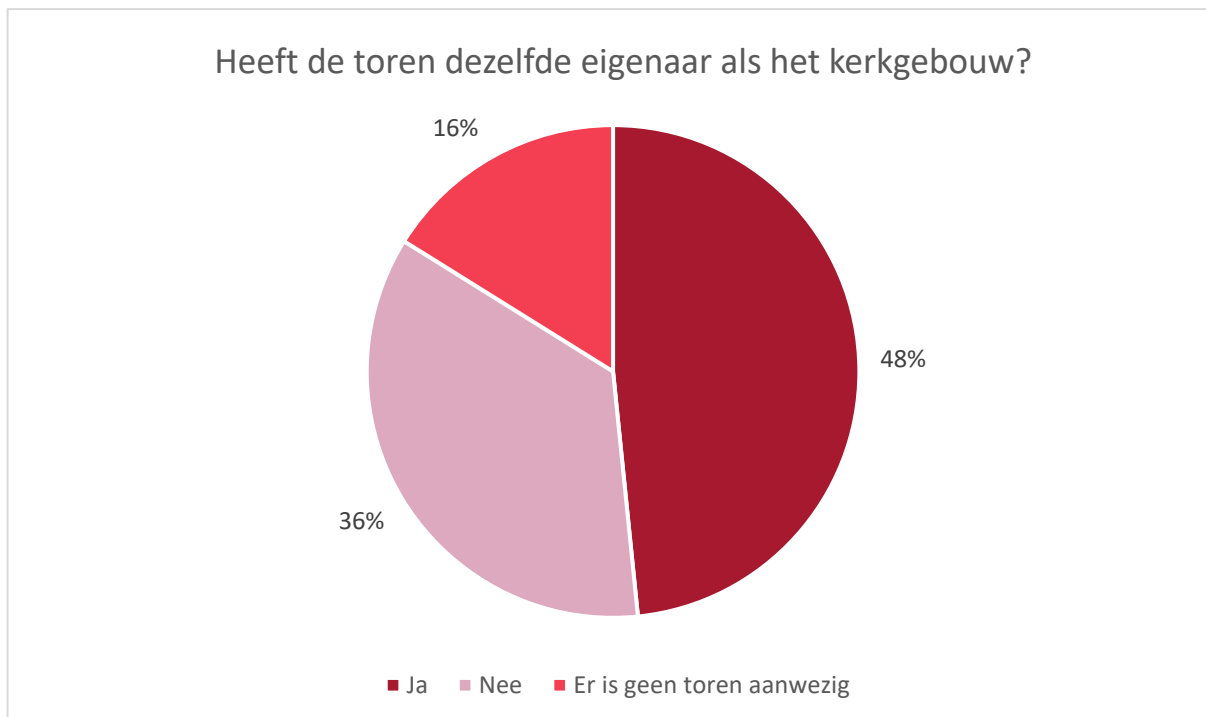
Zo ja: vraag 10 (N=19)

10. Financieel draagvlak – Welke aanvullende middelen zijn gebruikt voor onderhoud en/of restauratie van het kerkgebouw?

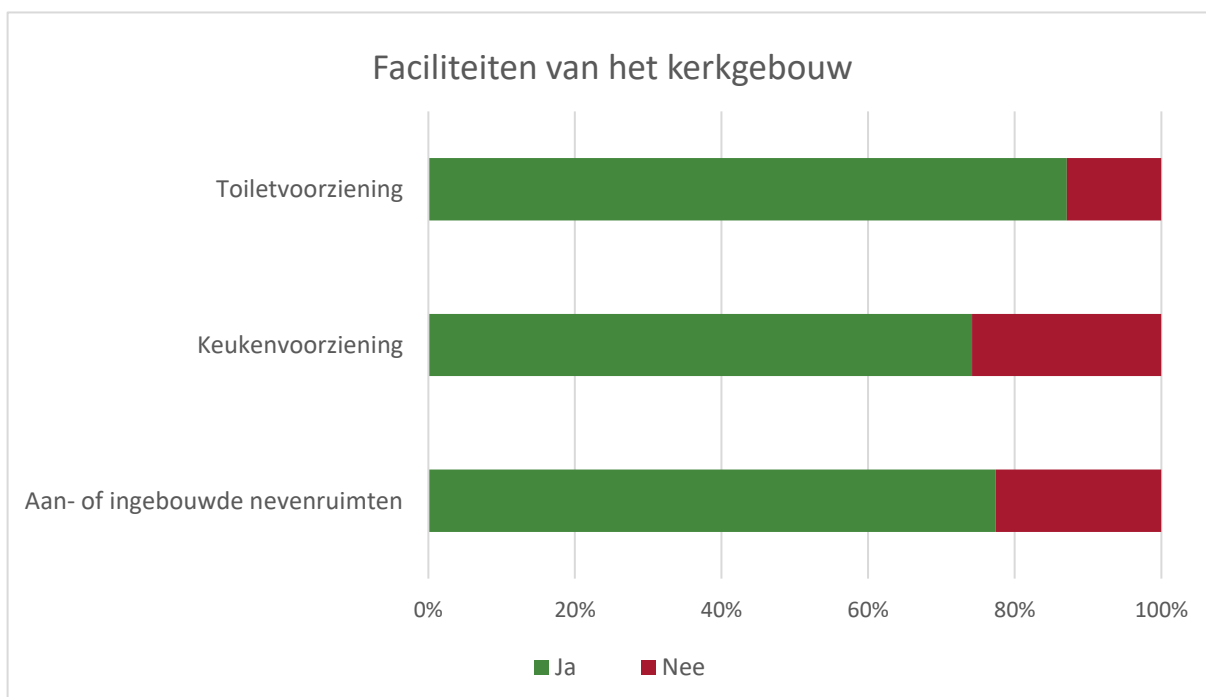
HOOFDSTUK 2: Uitkomsten vragenlijst kerkgenootschappen (N=31)

11. Heeft de toren dezelfde eigenaar als het kerkgebouw?

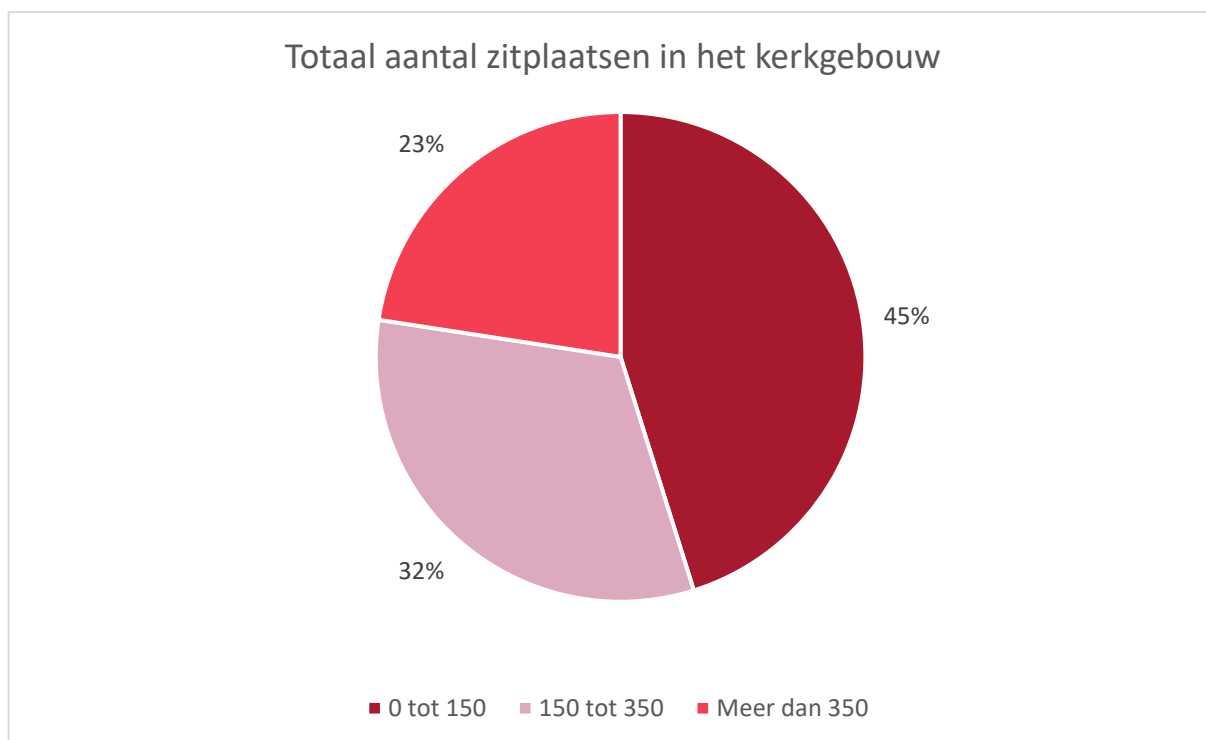
Zo nee: dan is gemeente West Betuwe in alle gevallen de eigenaar van de toren

12. Beschrijving van het kerkgebouw - Faciliteiten van het kerkgebouw

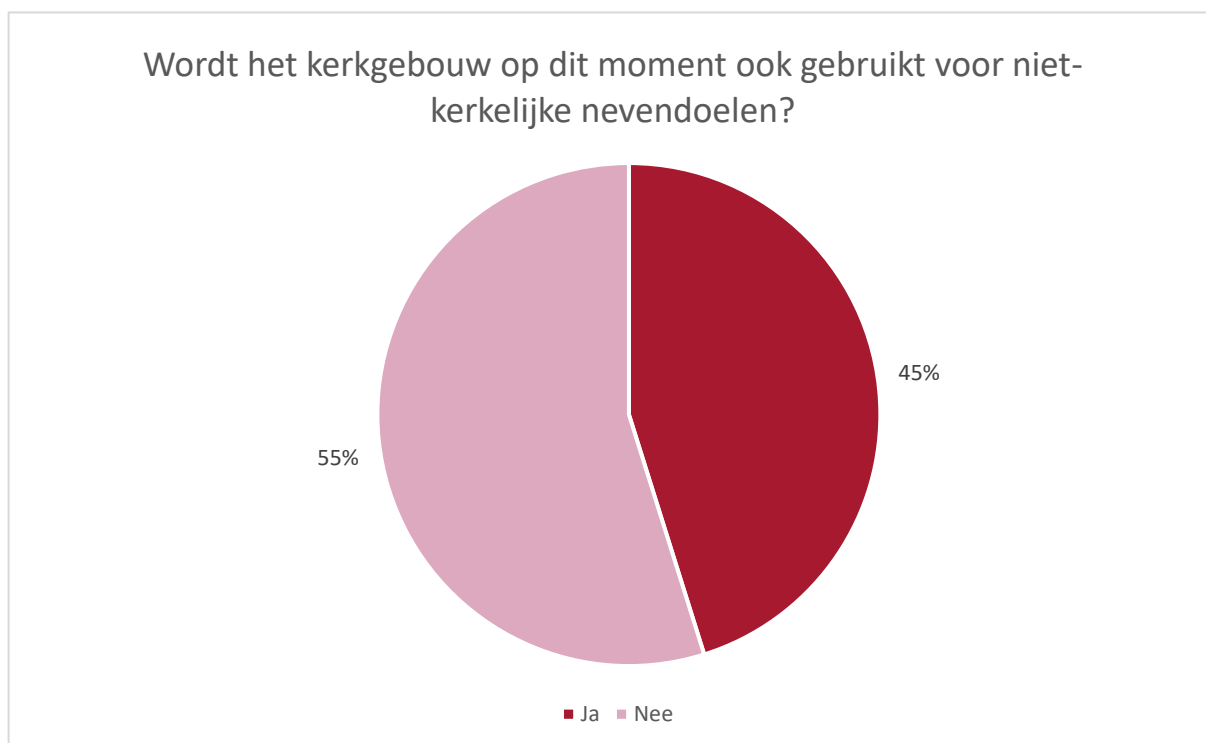

13. Beschrijving van het kerkgebouw – Aantal zitplaatsen

14. Gebruik van het kerkgebouw – Wordt het kerkgebouw op dit moment ook gebruikt voor niet-kerkelijke nevendoelen?

Zo ja: vraag 15 (N=14)

Zo nee: vraag 16 (N=17)

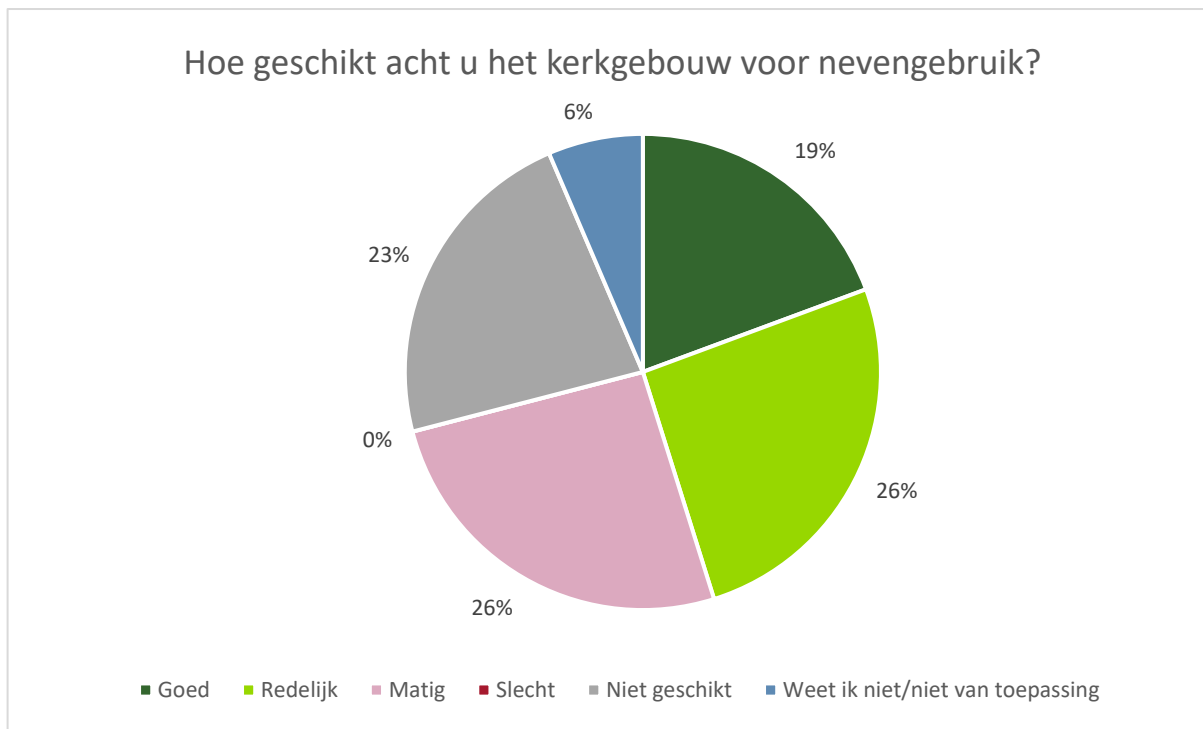
15. Gebruik van het kerkgebouw - Waarvoor wordt het kerkgebouw ook gebruikt? En hoeveel keer per jaar?

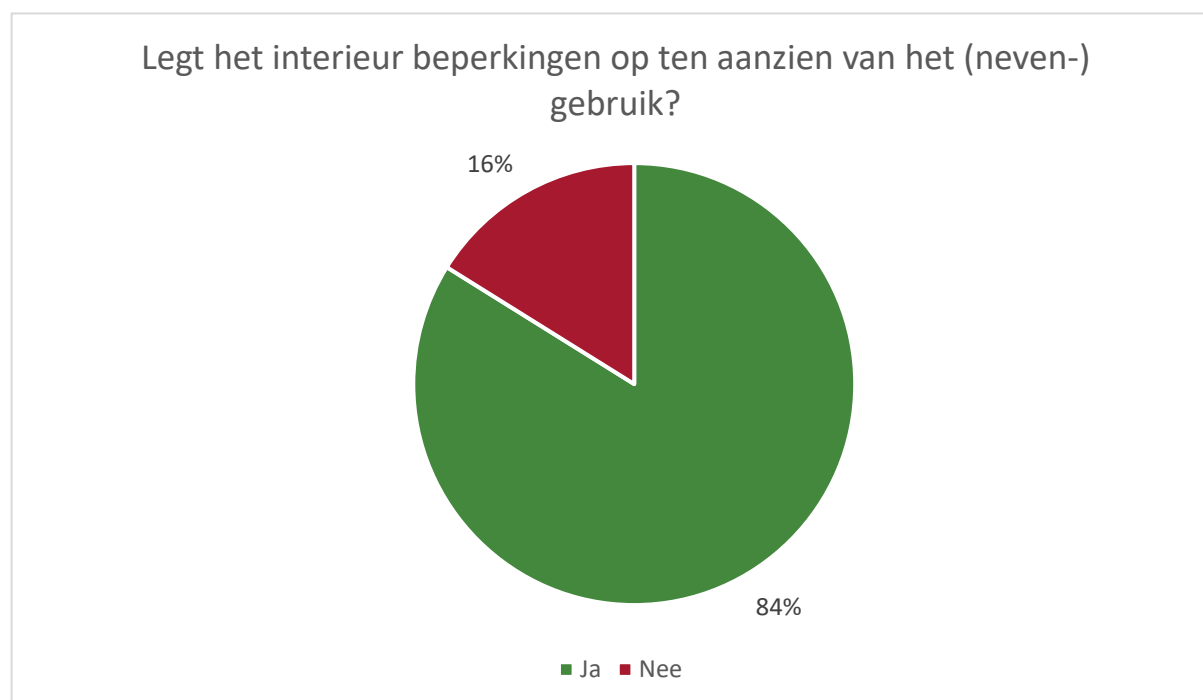
16. Gebruik van het kerkgebouw - Bent u wel eens benaderd om het kerkgebouw voor niet-kerkelijke neven doelen beschikbaar te stellen?

17. Gebruik van het kerkgebouw - Hoe geschikt acht u het kerkgebouw voor nevengebruik?

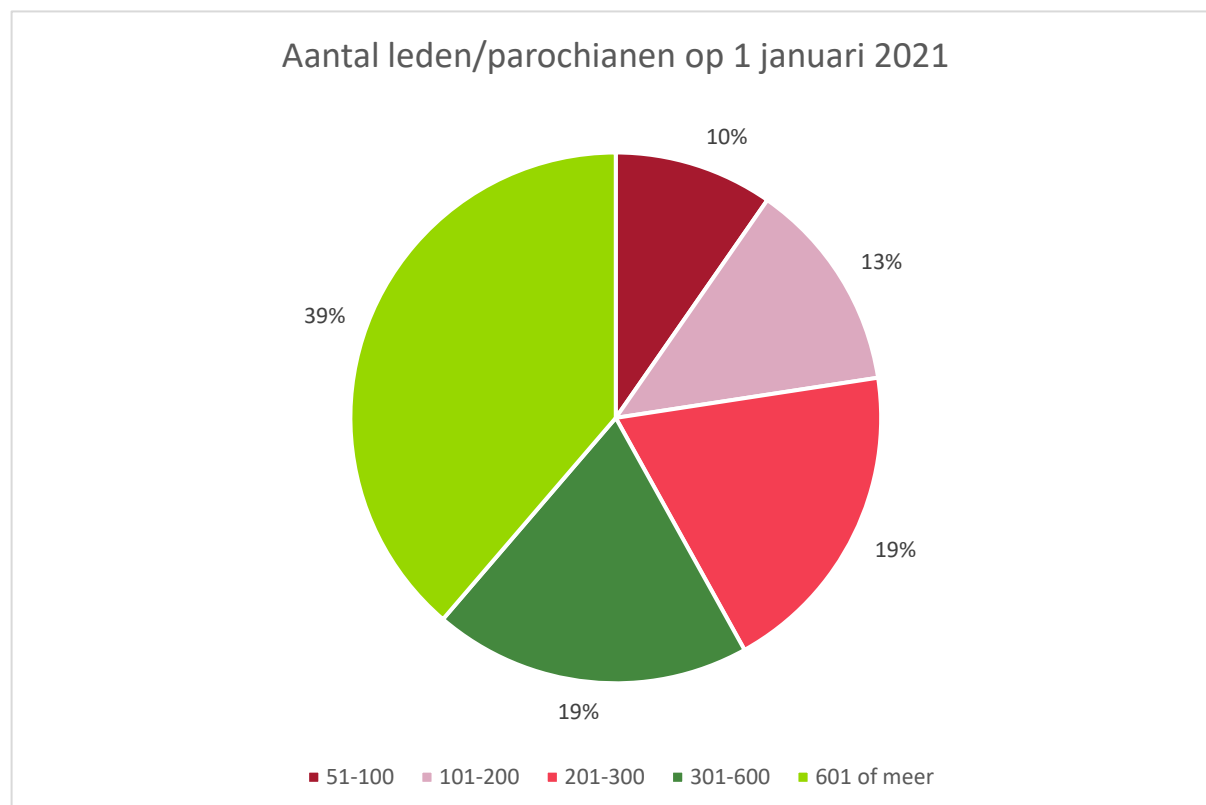

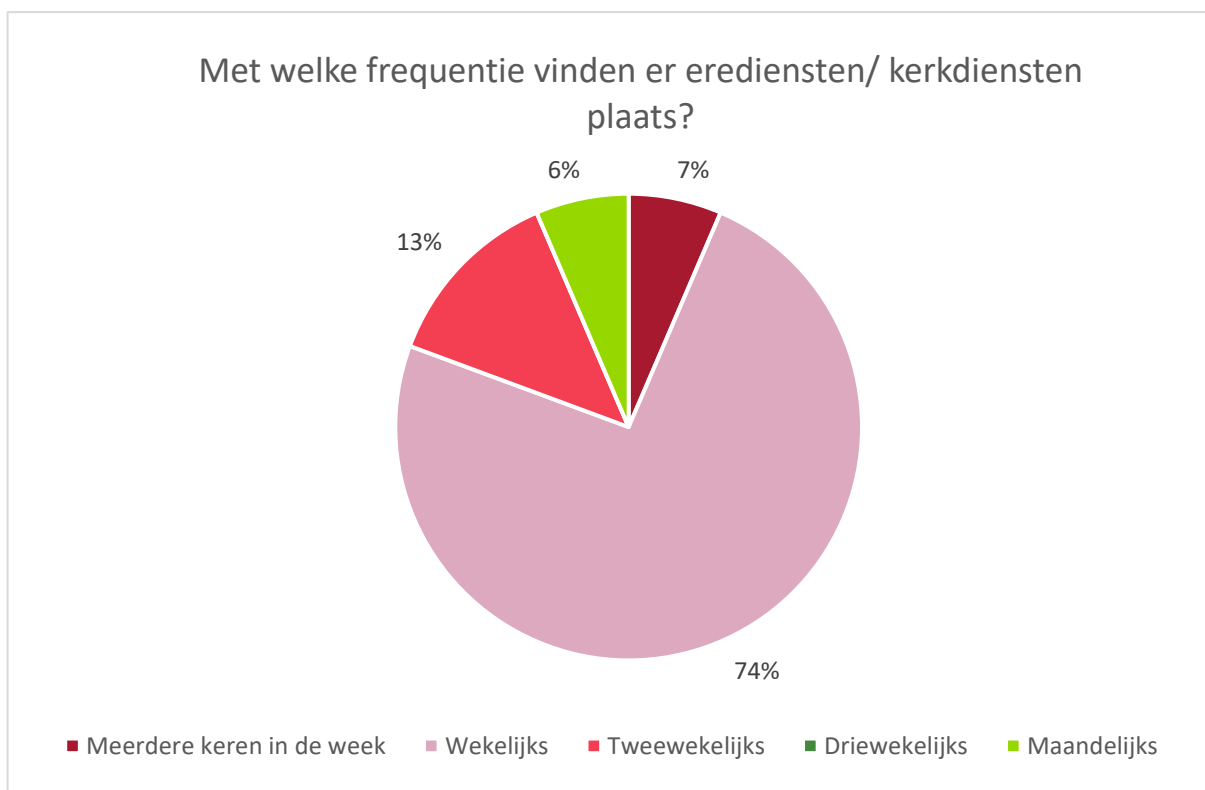
18. Gebruik van het kerkgebouw- Legt het interieur beperkingen op ten aanzien van het (neven-)gebruik?

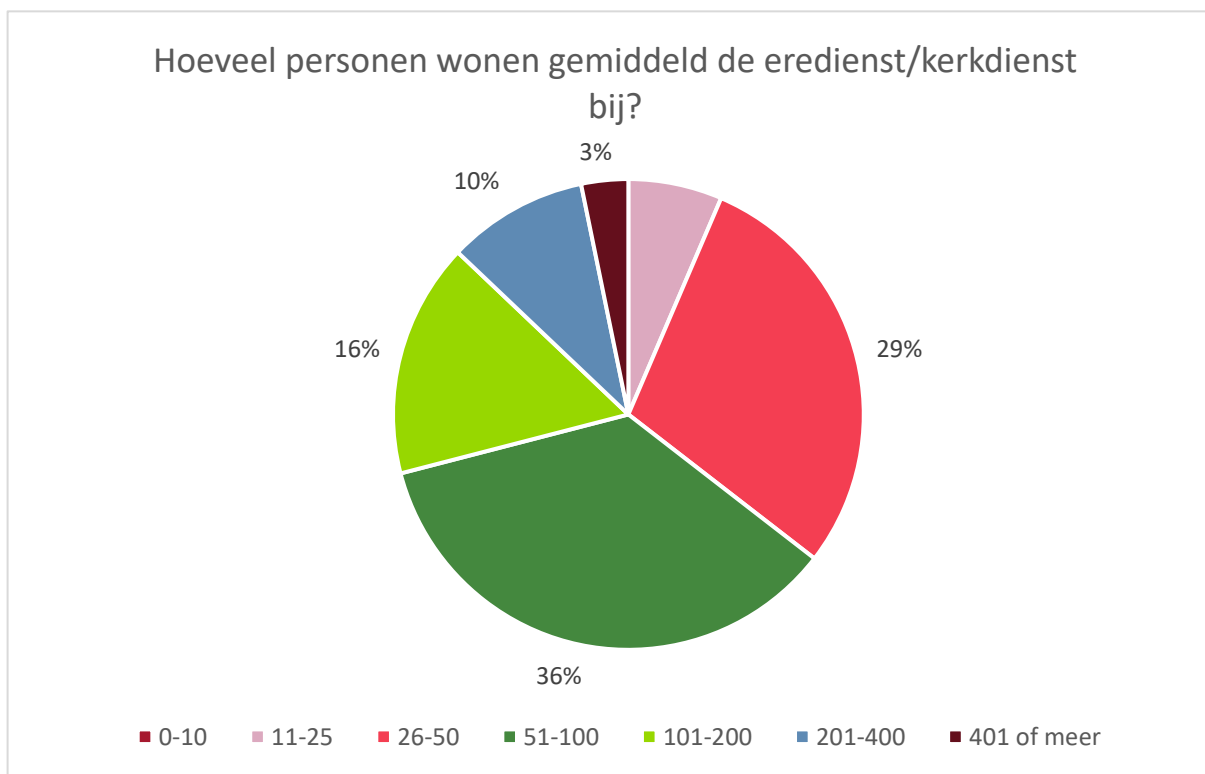
Toelichting beperking (neven-)gebruik

- Vaste banken (17x)
- Objecten (anders dan vaste banken) (5x)
- Afhankelijk van het nevengebruik (4x)
- Beperkte faciliteiten (2x)
- Hoge stookkosten (1x)
- Beschadigd interieur (1x)

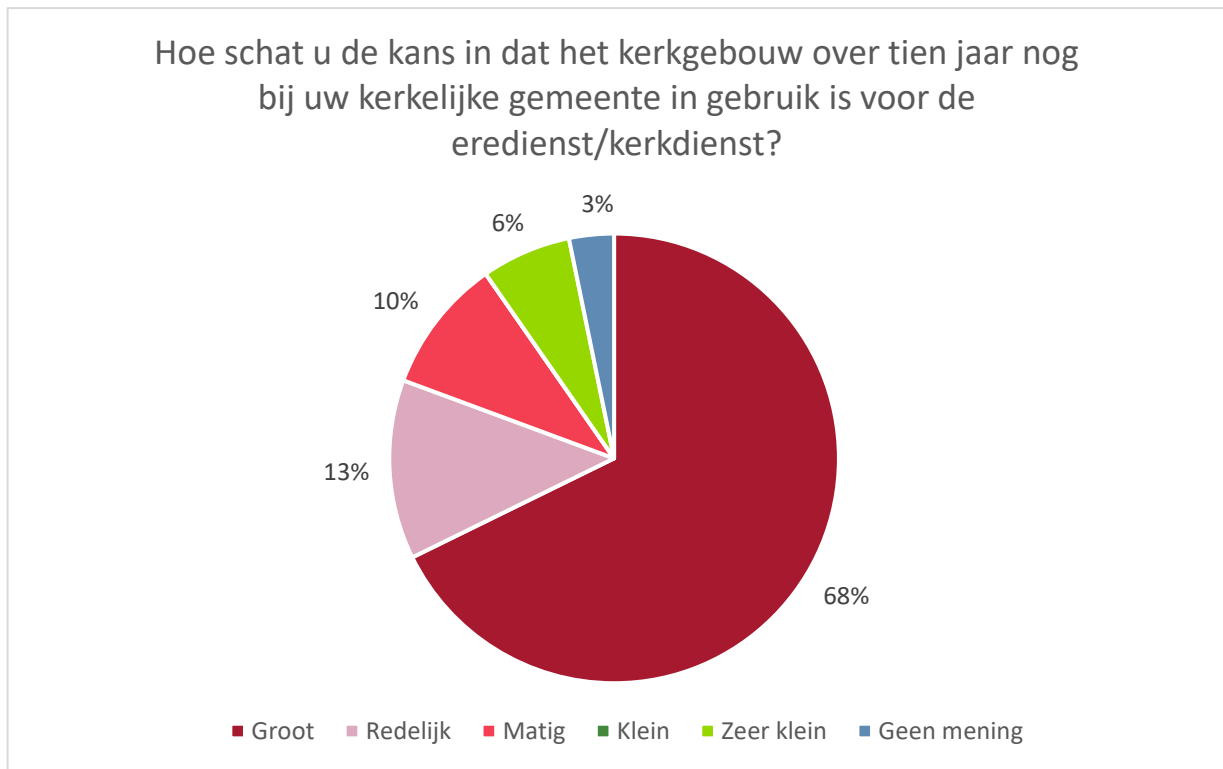
19. Gebruik van het kerkgebouw - Werkt uw kerkelijke gemeente momenteel samen met een andere kerkelijke gemeente?**20. Kerkelijk draagvlak - Hoeveel leden/parochianen telde uw kerkelijke gemeente in totaal op 1 januari 2021?**

21. Kerkelijk draagvlak - Met welke frequentie vinder er erediensten/kerkdiensten plaats?**22. Kerkelijk draagvlak - Hoeveel personen wonen gemiddeld de eredienst/kerkdienst bij?**

Opmerking: een aantal kerkgenootschappen heeft het aantal personen ingevuld dat de eredienst/kerkdienst bijwoont tijdens COVID-periode. Dit kan een lager aantal zijn dan voor de COVID-periode.

23. Kerkelijk draagvlak - Hoe schat u de kans in dat het kerkgebouw over tien jaar nog bij uw kerkelijke gemeente in gebruik is voor de eredienst/kerkdienst

24. Ontwikkelingen en/of problematiek - Met welke problematiek en/of ontwikkelingen rondom het kerkgebouw wordt u als kerkelijke gemeente geconfronteerd? (N=24)

Geen/niet bekend/blanco (15)

Verschillende problematiek en/of ontwikkelingen (16): meerdere antwoorden mogelijk

Onderhoud en onderhoudskosten

- Hoge onderhoudskosten
- Kosten onderhoud kerkelijk gebouwen
- Opstellen van een goed onderhoudsplan zodat we de kerk in goede conditie kunnen houden
- Houtwerk van de kerk is deels aan vervanging toe en zou vervangen kunnen worden door onderhoudsvrij kunststof
- Het doek achter de binnen plafonds is verteerd. Hiervoor is een oplossing c.q. vervanging van de plafonds nodig
- Een deel van de CV installatie zou moeten worden vervangen omdat buizen aan corrosie onderhevig zijn
- Oplopende onderhoudskosten
- T.a.v. de kerktoren die in bezit is van de gemeente West Betuwe is er wel een zorg, want de belstoel waar de klok inhangt, is slecht. We zien nu bijv. ook dat het uurwerk slecht loopt (inmiddels een half uur achter) en dat we vaak lang moeten wachten op reparaties. Daarnaast wordt vaak niet aan de kerkvoogdij gemeld dat er werkzaamheden aan de klok dan wel toren verricht wordt, terwijl het wel één geheel vormt met de rest van het kerkgebouw.
- Oplopende kosten middels inflatie / energie, die onvoldoende door baten worden gecompenseerd (2x).
- Oplopende kosten van onderhoud

Terugloop in leden/vrijwilligers/financiële bijdragen

- Te weinig mensen die een bestuursfunctie kunnen en willen vervullen
- Terugloop aantal leden en inkomsten uit vrijwillige bijdragen en collecten
- Door de terugloop in betrokken leden zien wij het draagvlak voor onze gemeente kleiner worden. Desalniettemin hebben we de mogelijkheid om in financiële zin nog een fors aantal jaren als gemeente het gebouw te blijven onderhouden en als kerk in stand te houden. Na de ontwijding van de katholieke kerk in ons dorp is het belang van de centrale plek die ons gebouw inneemt nog groter geworden. Dat klinkt tegenstrijdig, maar dat is wel een gegeven.
- Teruglopend bezoekers aantallen diensten. Beperkte beschikbaarheid vrijwilligers (2x).
- Minder kerkgangers
- Minder acties en daardoor minder inkomsten

Energiekosten/duurzaamheidsmaatregelen

- Wateroverlast (slechte hemelwaterafvoer c.q. terugslag vanuit riool)
- Isolatie plafond/onderhoud muren
- Hogere energie kosten
- Vervangen verlichting kerkzaal; bestaande armaturen zijn niet geschikt voor de nieuwe LED lampen
- Van het gas af is een lastig vraagstuk. Huidige verwarmingsmethode en huidig gebruik leent zich slecht voor warmtepomp. Daarnaast is het erg duur voor een kleine gemeente
- Oplopende energiekosten
- Energiekosten

Problematiek en/of ontwikkelingen door COVID en COVID maatregelen

- Ventilatiesysteem (corona maatregelen)
- Tegenvallende fondsenwerving (corona maatregelen)
- Apparatuur voor online diensten, betere camera en geluidsapparatuur
- In de afgelopen jaren hebben we geen braderie meer kunnen organiseren i.v.m. Corona, maar dat was voorheen een belangrijke bron van inkomsten waar vooral buitenkerkelijken en dorpsgenoten hun bijdrage aanleverden

Overige problematiek en/of ontwikkelingen

- Project groep Kerkesteijn in 2020 opgestart. Deze is bezig om toekomstige ontwikkelmogelijkheden gebouw Kerkesteijn, mogelijk in samenhang met kerkzaal kerkgebouw te onderzoeken. Doelstelling is kosten/baten technisch neutrale oplossing te vinden voor de gehele gemeenschap van het dorp, dus niet specifiek voor de kerkelijke gemeenschap.
- Toekomst van gebouw X hangt indirect samen met toekomst kerkgebouw X en daarmee ook de gestarte projectgroep Kerkesteijn. Zie zelfde opgave formulier, voor gebouw X van onze gemeente). Resultaten van dit project beïnvloeden de (on)mogelijkheden van alle gebouwen binnen onze gemeente.
- Bereikbaarheid/veiligheid voor bezoekers kerkgebouw
- Bomen die (dreigen) de kerkmuur om te duwen
- Hangjongeren/vandalisme
- Zwerfvuil en vernielingen door hangjongeren
- Stijgende kosten

25. Ontwikkelingen en/of problematiek - Op welke wijze zou de gemeente West Betuwe kunnen bijdragen aan het oplossen van de problematiek en/of ontwikkelingen?

Niet van toepassing/blanco/Geen (12)

Verskillende mogelijke bijdragen gemeente West Betuwe (19): meerdere antwoorden mogelijk

Subsidie/financiële bijdrage

- Subsidie onderhoudskosten
- Blijven bijdragen aan restauratie en onderhoud. Culturele en sociale activiteiten financieel blijven ondersteunen
- Restauratie en onderhoud financieel blijven ondersteunen
- Subsidie
- De meest voor de hand liggende methode is uiteraard subsidie
- Het ziet er nu naar uit dat het dak niet binnen 5 jaar verduurzaamd kan worden gezien de hoge kosten. Ook de isolatie op andere delen kan beter. Het zou fijn zijn als dit financieel gezien eerder mogelijk is.
- Voor de fusie werd het onderhoud van de toren door de gemeente betaald zonder problemen. Ook de energie werd door gemeente betaald. Omdat het een algemeen belang was. Nu zijn we groot, West Betuwe, en is er geen enkel belang meer?
- Subsidie voor onderhoud + verduurzaming
- Bijdrage exploitatiekosten

Activiteiten organiseren

- Activiteit voor jongeren
- Bijvoorbeeld huren van onze kerkelijke gebouwen voor activiteiten gemeente West Betuwe

Communicatie/overleg/expertise

- In contact blijven/overleg
- Ons ondersteunen met bouwkundige kennis en de wegwijzen in subsidie land
- Daarnaast zou het beschikbaar zijn van expertise kunnen helpen
- Betere communicatie over werkzaamheden aan de toren, zodat we hiermee rekening kunnen houden.
- Adviezen en eventueel subsidiering van duurzaamheidsmaatregelen
- Het zou fijn zijn als de gemeente meewerkt aan het herbestemmen van de kerk/woning.
- Een goed gesprek over de verwachtingen van de gemeente m.b.t. dit gebouw/gebouwen, die wij 'delen'.
- Meedenken in ons onder vraag 25 genoemde project voor dorp X. Contacten daartoe zijn/worden gelegd (2x).

Overige ondersteuning

- Toezicht
- Politietoezicht
- Verkeerstechnische maatregelen
- Verbeteren hemelwaterafvoer op locatie bij kerk
- Toestemming voor bomenkap en herplaatsing van nieuwe jonge bomen

26. Is er verder nog informatie die u van belang acht voor het vervolg van het traject rondom de kerkenvisie?

Geen/Niet van toepassing/Niet/Blanco (21)

Verdere informatie van belang (10)

- Dank voor het genomen initiatief om tot een 'Kerkenvisie West Betuwe' te komen!
- We zijn blij met dit initiatief!
- Wij staan open voor het meer open stellen van het kerkgebouw en het gebruik ervan voor sociale activiteiten om de sociale cohesie van de gemeente West Betuwe te ondersteunen.
- Het dorp vergrijsd, door geen nieuwbouw. Hierdoor vertrekken jonge mensen en jonge gezinnen. Hierdoor vergrijsd de kerk ook. Door deze vergrijzing zal het steeds moeilijker worden om de kerk in stand te houden.
- Een punt dat belangrijk is voor de hele gemeenschap in ons dorp en dus ook voor de kerk is dat er mogelijkheden geboden worden aan starters op de woningmarkt. Nu zijn die heel vaak aangewezen op grotere plaatsen omdat hier geen betaalbare startingswoningen beschikbaar zijn. Wat dat betreft zou heel geleidelijke nieuwbouw met een voorrang voor sociaal gebondene welkom zijn.
- Indien gewenst kunnen we een gesprek hebben met de voorzitter van de genoemde project groep Kerkesteijn (2x).
- Open communicatie wordt gewaardeerd (3x).
- Onderlinge contacten worden gewaardeerd.

HOOFDSTUK 3: Uitkomsten vragenlijst particuliere kerkeigenaren (N=3)

Welke kerkelijke gezindte heeft als laatst gebruik gemaakt van het kerkgebouw?

- Gereformeerde Gemeente (1)
- PKN Hervormd (1)
- Rooms-Katholiek (1)

Sinds welk jaar is het (voormalige) kerkgebouw niet meer in gebruik als kerk?

- 1969 (1)
- 1983 (1)
- 2015 (1)

Welke functie heeft het (voormalige) kerkgebouw momenteel?

- Bedrijfsruimte (1)
- Spiritueel centrum – Plaats van stilte en ontmoeten (1)
- Ruimte voor tentoonstellingen, voorstellingen, lezingen – en al het andere wat kan, maatschappelijk (1)

Verdere informatie van belang (2)

- Zou als belangrijk ervaringsdeskundige best een keer ervaringen/kennis willen delen met het gemeente bestuur.
- Sinds enkele jaren contact met gemeente over bestemmingswijze. Voorstel: bedrijfs -> woonbestemming. Plan in bespreking.